

МИЛАН РАМШАК МАРКОВИЋ

КИШНИ ДАН У ГУРЛИЧУ

**ПРЕШЕРНОВО ГЛЕДАЛИШЧЕ КРАЊ И
МЕСТНО ГЛЕДАЛИШЧЕ ПТУЈ (СЛОВЕНИЈА)**

ЧЕТВРТАК, 30. МАЈ И ПЕТАК 31. МАЈ

MILAN RAMŠAK MARKOVIĆ

A RAINY DAY IN GURLITSCH

**PREŠEREN THEATRE KRANJ AND
CITY THEATRE PTUJ (SLOVENIA)**

THURSDAY, 30TH MAY AND FRIDAY, 31ST MAY

Режија: СЕБАСТИЈАН ХОРВАТ
Драматургија: МИЛАН РАМШАК МАРКОВИЋ
Сценографија: ИГОР ВАСИЉЕВ
Костимографија: БЕЛИНДА РАДУЛОВИЋ
Аутор музике: ДРАГО ИВАНУША
Дизајн светла: АЛЕКСАНДАР ЧАВЛЕК
Лекторка: БАРБАРА РОГЕЉ
Дизајн маски: МАТЕЈ ПАЈНТАР
Асистенткиња драматурга: ЛУЧКА НЕЖА ПЕТЕРЛИН
Асистенткиња сценографа: ЈЕРА ТОПОЛОВЕЦ
Асистенткиња костимографа: БОЈАНА ФОРНАЗАРИЧ

Director: SEBASTIAN HORVAT
Dramaturge: MILAN RAMŠAK MARKOVIĆ
Set design and video editor: IGOR VASILJEV
Costume design: BELINDA RADULOVIĆ
Composer: DRAGO IVANUŠA
Light design: ALEKSANDAR ČAVLEK
Stage speech: BARBARA ROGELJ
Mask designer: MATEJ PAJNTAR
Dramaturge assistant: LUČKA NEŽA PETERLIN
Set design assistant: JERA TOPOLOVEC
Costume designer assistant: BOJANA FORNAZARIČ

Улоге

Cast

Петер: АЉОША ТЕРНОВШЕК
Ингрид: ВЕСНА ПЕРНАРЧИЧ
Софи/Девојка у бару: ЖИВА СЕЛАН
Јокел/Уредник/Старији полицајац: БОРУТ ВЕСЕЛКО
Маруша/Марта: ДАРЈА РАЈХМАН
Петрова мама: ВЕСНА СЛАПАР
Детектив/Глас/Петров отац/Млади полицајац/Момак у бару:
МИХА РОДМАН
Инспектор/Конобар/Чефур/Ловац/Ахмед/Продавац/Мицке:
БЛАЖ СЕТНИКАР
Давид/Ули: МИХА НЕМЕЦ

Peter: ALJOŠA TERNOVŠEK
Ingrid: VESNA PERNARČIČ
Sofi/Girl in the bar: ŽIVA SELAN
Jockel/Editor/Older policeman: BORUT VESELKO
Maruša/Marta: DARJA REICHMAN
Peter's mother: VESNA SLAPAR
Detective/Voice/Peter's father/Younger policeman/Guy in the
bar: MIHA RODMAN
Inspector/Waiter/Čefur/Hunter/Ahmed/Salesman/Micke:
BLAŽ SETNIKAR
David/Uli: MIHA NEMEC

Представа траје 2 сата и 5 минута, без паузе.

The play is 2 hours and 5 minutes long

ПИСАЦ

У *Кишном гану* конфликт на нивоу нарације можемо посматрати као грешку с аспекта традиције озбиљне драме или трагедије, због које главни јунак, без обзира на то шта учини, само пада све дубље и дубље. Вероватно је о том конфликту још продуктивније размишљати тако да пратимо традицију комедије у којој драмско лице неће или због одређеног разлога не може да прихвати стварност са којом долази у конфликт. *Кишни ган* у *Гурличу* није комедија али у понашању главног јунака постоји нешто што бар по његовој немоћи да се одрекне „драјва“ који га води у све апсурдније ситуације, подсећа на нека класична или Молијерова комична драмска лица. Ипак, за мене је најзанимљивији конфликт на нивоу форме.

Милан Рамшак Марковић (Београд, 1978)

Драматичар, сценариста и драматург. Рођен је 1978. у Београду. Током последњих година успешно сарађује са позоришним редитељем Себастијаном Хорватом, са којим је, у различитим позориштима на подручју бивше Југославије, припремио три верзије представе *Цеменџи*

Хајнера Милера (последњу прошле сезоне у Драми СНГ Љубљана). Као драматург, прошле сезоне је у љубљанској Драми учествовао у успешном постављању Мрожекових *Емиграната*, у режији Нине Рамшак Марковић. Поред позоришних комада пише и сценарије за филм и телевизију. Његове представе приказиване су у Србији, Хрватској, Словенији, Литванији и Енглеској. Један је од сценариста признатог телевизијског хита *Јуџро ће све промениџи* и сценариста филма *Јуџо Флорида*, који ће се снимати следеће године.

На 51. Тедну словенске драме 2021. добио је Грин-Филипичево признање за достигнућа у области драматургије и театрологије. Тренутно живи и ради у Љубљани.

РЕДИТЕЉ

Представу одликују и специфична поставка и атмосфере које стварају осећај путовања. Узбудљивост постављања *Гурлича* скоро у потпуности произилази из формалне и садржинске оптичке перспективе. Прва је поигравање концептом жанра *road movie* и преносом филмског језика у позориште, где се принцип монтаже не протеже само на просторне већ и на временске аспекте. Друга је повезана с тим да се словеначка драма дешава у Аустрији, прецизније у Целовцу, још прецизније у предграђу које се зове Гурлич, где се за главног јунака, под утицајем опчињености приватном својином, отвара зечја рупа која га доводи у подземље Европе, где среће Аустрију која је сличнија земљама Трећег света него самој себи.

СЕБАСТИЈАН ХОРВАТ (МАРИБОР, 1971)

Рођен у Марибору. Сматра се једним од најуспешнијих и најчешће награђиваних словеначких редитеља. Са сценографкињом и уметничком сарадницом Петром Вебер и глумицом Наташом Матјашец Рошкар 1997. оснива независни

позоришни завод Е.Р.І. center, где у сарадњи са различитим институционалним позориштима реализује бројне истраживачке пројекте који су видљиво обележили словеначки позоришни миље. Од 1993. режира скоро у свим позориштима у Словенији. Године 2012. режирао је и изузетно добро прихваћеног Цанкаревог *Јакоба Ругу* у Прешерновом гледалишчу Крањ.

За своје режије добио је престижне награде: Велика награда 29. Тедна словенске драме за *Ион* (1999), Борштникова диплома и посебна награда за Јонесковог *Макбеша* (1999), награда за младог редитеља на Салцбуршком фестивалу за *Аламуџа* Владимира Бартола (2005), најбоља режија на Битефу за римејк Фасбиндеровог класика *Али: сџрах једе душу* (2019) и посебна

награда на 54. Борштниковом сусрету за уметнички израз за исту представу.

Много успешних режија потписује и у иностранству. Као ванредни професор који већ низ година делује на љубљанској AGRFT, бројним генерацијама предаје своје богато знање и педагошко-редитељско искуство.

КРИТИКА

То су четворо интелектуалаца, два пара. Гледаоци их налазе на вечери. Све је онако како мора бити, свако у позадини има неки проблем или чак и трауму, ништа посебно, док домаћини не утврде да је нестала огрлица старе тетке, важно породично наслеђе. То је полуга која покрене главног јунака Петера (одлично га игра Аљоша Терновшек) у опсесивно тражење лопова или можда само узрока нестанка огрлице, а истовремено у све веће лудило и супротност онога што је био и за шта се сматрао. Из углађене малограђанске удобности тоне међу сумњиве типове са дна друштва, ту су проституција и ограниченост, беда и прождрљива црна рупа о којој на крају говори клошар филозоф Јокел (Борут Веселко). Текст колоквијалним језиком открива безброј нивоа и порука савременом друштву који до гледалаца допиру у инвентивној режији Себастијана Хорвата. И једно и друго су оквир за изузетне глумачке креације које би, свака понаособ, заслуживале посебну анализу. Да поменим бар Весну Пернарчич као Петерову жену, Миху Немеца као Петеровог пријатеља, Дарју Рајхман као чистачицу и уличарку, Весну Слапар као мајку и Блажа Сетникара у више улога које играју и Жива Селан и Миха Родман.

Тадеја Кречић (*Radio Slovenija*, 28. март 2023)

КРИЗА СРЕДЊИХ ГОДИНА КАО КРИЗА САЛОНСКЕ ЛЕВИЦЕ

Представа *Кишни дан у Гурличу*, ново сценско поглавље већ добро уходане креативне спреге коју чине редитељ Себастијан Хорват и драматург Милан Рамшак Марковић, овај пут и аутор оригиналног текста, с једне стране је прилично „класична“ дра-

ма, с друге и својеврсно истраживање могућности другачијег обликовања сценског простора (чиме кокетирају и раније представе овог тандема, на пример *Али: страх једе душу* и *Цементи*) односно „сценског извођења“ које није одређено само „физичким“ већ и временским и менталним координатама, а нарочито њиховим „преплитањем“.

Другим речима, прилично једноставна прича за коју се постепено показује да је једна врста ретроспективне „реконструкције“ која право значење развија тек онда кад почне да се ломи у нелинеаран мозаик фрагмената, распршених између (далеке) прошлости и блиске будућности, где се потиснута сећања мешају са траумама садашњости, а углађени (мало)грађански површински слој са сировим изнутрицама „реалног“, у коме се не разбијају само крхки „либерални“ идентитети већ нестају сами темељи слике света.

Публика је овај пут смештена на различите стране сцене, у чијем се средишту, док гледаоци пристижу, већ одвија пријатна вечера: брачни пар средњих година Петер (Аљоша Терновшек) и Ингрид (Весна Пернарчич), он новинар који је одскора почео да се бави „озбиљним темама“, она адвокат, у свом дому у предграђу Целовца угошћују пар који чине Петеров дугогодишњи пријатељ Давид (Миха Немец), универзитетски професор, и његова нова партнерка Софи (Жива Селан), иначе и његова некадашња студенткиња. Ово друштво добро ситуираних образованих људи опуштено ћаска о свему и истовремено

ни о чему, мало о аутомобилима и послу, мало о порасту нетрпељивости и другим проблемима савременог друштва чиме се и не оптерећују; више нелагоде ствара случајно откриће да је Софи трудна (на чему Петер и Ингрид већ дуго неуспешно раде), а атмосферу још више квари тренутак кад домаћица жели да покаже Софи огрлицу своје далеке рођаке, једне од првих аустријских феминисткиња, а ње нема у кутијици за накит. Ако тај нестанак само привремено узнемири Ингрид, у Петеровом „идиличном” мехуру ствара се неповратна пукотина: у до тада једнолично дешавање почињу да продиру призори из детињства обележеног вршњачким и породичним насиљем али и различите епизоде његовог све опсесивнијег трагања за изгубљеном огрлицом, што га води у тамне слојеве цивилизације и сопствене подсвести...

То путовање главног јунака на дно егзистенције, које га из углађеног краја води у локалне крчме, на пуне паркинге, у пијанчење по заходским ћошковима, на крају и на расквашено тло у мрачној шуми, из углађених односа међу све чудније, чак мрачне ликове са маргина које не разуме, као што не разуме ни праве прилике у друштву (али им кроз некакво „распадање субјекта” постаје веома сличан), у својој принудности је гротескно али и трагично. Представа која се из салонске драме трансформише у психолошки трилер, одвија се у ефектном деривату филмске форме, „монтажом” сцена из различитих периода и са различитих локација, брзим резони-

ма и затамњењима, али и драматуршким интервенцијама (на пример, огрлица као типични прикривени објекат). Чињеница да је текст настао на основу чврстих драмских полазишта недвосмислено користи представи; глатком току доприноси једноставна али прецизна сценографија Игора Васиљева, која у спреси са светлом (Александар Чавлек) омогућава бешавна спајања распршених сцена, а општем утиску доприносе духовити костими Белинде Радуловић и сугестивна музичка подлога Драга Ивануше. Непосредна близина гледалаца глумцима омогућава минималистички глумачки израз, значајне погледе, ситне гестове; поменутој глумачкој четворци треба додати и Дарју Рајхман као оцвалу жену сумњивог морала и Борута Веселка као загонетног Јокла.

Грегор Бутала (*Dnevnik*, 29. март 2023)

Ако ланчић упадне у црну рупу

Кишни дан у Гурличу је скоро логичан наставак кратког споја који настаје суочавањем различитих слојева друштва. Дует Хорват–Марковић се са овом тематиком већ хватао у коштац у Фасбиндеровом *Алију*, и у Пазолинијевој *Теорему са дописаним модерним радом из садашњости*, при чему је опет у фокусу позоришна нарација кроз различите и специфичне просторе представљања.

Матеј Богатај (*Kritika, Sigledal*, 31. март 2023)

КИШНА ВРЕМЕНА

Актуелна представа Прешерновог гледалишча овај пут у копродукцији са Градским гледалишчем Птуј, одводи нас у насеље Гурлич уз Врбско језеро у предграђу Целовца. Уиграни стваралачки тандем Себастијан Хорват и Милан Рамшак Марковић (последњих година, на пример у представама *Али: страх једе душу*, *Цементи* и у овој сезони *Страх и бега Трећеј рајха*), публику сада смешта на позоришну сцену. Тако су гледаоци у малом броју у само неколико редова смештени око централног места представе. Најпре је то сто за ручавање за којим седе два пара, уз вечеру. Интелектуалци средњих година, брачни пар Петер

(Аљоша Терновшек) и Ингрид (Весна Пернарчич), он новинар у малограђанским новинама, она адвокат, и њихови гости, професор Давид (Миха Немец) и његова млађа партнерка, некадашња студенткиња Софи (Жива Селан).

Љубазно ћаскање о овом и оном, новом аутомобилу, проблемчићима али „ништа посебно“, али и о све већој нетрпељивости и другим проблемима савременог друштва, о послу, Петер сада ради на озбиљном чланку о мигрантима на босанско-хрватској граници, донекле се закомпликује кад исплива да је Софи трудна; наиме, домаћини не могу да имају деце. Кад Ингрид жели да покаже огрлицу, породично наслеђе, наводно прве феминисткиње у Аустрији, не може да је пронађе. Грађанска идила је завршена, Петер опсесивно почиње да тражи изгубљену, односно украдену, огрлицу. Сцене се како просторно тако и временски ређају филмском брзином. Да ли је огрлицу можда узела помоћница Маруша (Дарја Рајхман), да ли је неко провалио у кућу? Сумња пада чак и на жену. Петер више није онакав какав је био. Излази из малограђанске удобности, додуше сарађује са детективом, али истовремено ноћу почиње да се среће са чудним типовима на паркинзима, залази у сеоску крчму и дружи се са локалним чудацима, пијанцима и уличаркама, а у шуми у навали беса чак

убије и шумара... Следе проблеми у браку, пре свега му се увек изнова враћају трауме из прошлости – такорећи „уживо“ са његовом мајком (Весна Слапар) и одсутним оцем (Миха Родман).

Јасно исписан текст Рамшака Марковића, пун великих и малих прича, „јеб“ данашњег времена, Хорват на иновативан, чак филмски начин смешта на сцену, међу публику. Као да аутори желе да нас подсети да је свет залутао у некакав Гурлич, да смо сви бар мало „у том ј.... Гурличу“, а истовремено се и Гурлич увукао у нас. Актери се крећу у пет, шест сцена, али су међу нама. И када светло није на њима, они су стално у игри.

Глумачки ансамбл Прешерновог гледалишча поново је изузетан. Аљоша Терновшек као Петер вешто прелази у различита емотивна стања, на тренутке реплицира у правцу четири, пет ликова, свако у свом лику су суверени Весна Пернарчич, Жива Селан, у две улоге гостујући глумац Миха Немец и Миха Родман и Блаж Сетникар, који се појављују у више улога. Овај последњи до детаља приказује сеоску испичутуру. Једноставно га мораш волети. Изграђен лик Петрове мајке нас са Весном Слапар враћа у седамдесете године; Дарја Рајхман касније и као локална уличарка Марта у глумачкој свестраности изно-

ва доказује своју креативну снагу. Костимографкиња Белинда Радуловић неке ликове доследно враћа у прошлост, друге опет у сеоску крчму или на вечеру средње класе. Драго Ивануша је одабрао музичку подлогу која је адекватна атмосфери и по-времено кичаста.

Кад у представи чекамо да се нешто догоди, да можда прича прерасте у епилог, у први план ступа Борут Веселко као сеоски клошар Јокел са причом о црној рупи у купатилу и чињеницом да „и онако све иде у к...“ И због интелектуалаца. Да је зато боље попити још које пиво, нарочито ако ти неко плаћа за твој филозофски експозе. Можда би свако од нас некад у животу требало да тражи изгубљену огрлицу како би нашао себе.

Игор Кавчич (*Gorenjski glas*, 15. април 2023)

WRITER

MILAN RAMŠAK MARKOVIĆ (BELGRADE, 1978)

Milan Ramšak Marković, a playwright, screenwriter, and dramaturge, was born in 1978 in Belgrade. Over the past few years, he has successfully collaborated with theater director Sebastian Horvat, with whom he has prepared three versions of Heiner Müller's play *Cement* in various theaters in the former Yugoslavia, with the latest production staged last season at the Slovenian National Drama Theatre of Ljubljana. As a dramaturge, Ramšak Marković participated in the successful staging of Mrožek's *Emigrants* last season in Ljubljana as well, directed by Nina Ramšak Marković. In addition to theater, he also writes screenplays for film and television. His plays have been performed in Serbia, Croatia, Slovenia, Lithuania, and England. He is one of the screenwriters of the acclaimed TV series *Morning Changes Everything*, and the screenwriter of the film *Yugo Florida*, which will be filmed next year. In 2021, he received the Grün-Filipič Award for achievements in the field of dramaturgy and theater studies at the 51st Week of Slovenian Drama. He currently lives and works in Ljubljana.

DIRECTOR

SEBASTIAN HORVAT (MARIBOR, 1971)

Sebastian Horvat was born in Maribor in 1971. He is considered one of the most successful and frequently awarded Slovenian directors. In 1997, he founded the independent theater institution E.P.I. Center with scenographer and artistic collaborator Petra Veber and actress Nataša Matjašec Roškar. Through this institution, he collaborated with various institutional theaters to create numerous research projects that significantly influenced the Slovenian theatrical landscape. Since 1993, he has directed productions in almost all theaters in Slovenia, including the highly acclaimed *Jakob Ruda* at the Prešeren Theater in Kranj in 2012. He has received prestigious awards for his directing, including the Grand Prize of the 29th Week of the Slovenian Drama for his production of *Ion* in 1999, the Borštnik Diploma and

special jury award for *Macbeth* in 1999, and the award for the young director for *Alamut* by Vladimir Bartol at the Salzburg Festival in 2005. In 2019, he received the prestigious award for best direction at the Bitef Festival in Belgrade for his remake of Fassbinder's classic *Ali: Fear Eats the Soul*, and he also received a special jury award for artistic expression at the 54th Borštnik Encounter for the same production.

He has also directed many successful productions abroad. As an associate professor, he has been sharing his rich knowledge and pedagogical-directorial experience with numerous generations at the Ljubljana Academy of Theatre, Radio, Film, and Television for many years.

REVIEWS

MIDLIFE CRISIS AS A CRISIS OF THE LEFT BOURGEOISIE

The play *A Rainy Day in Gurlich*, a new stage chapter in the well-established creative partnership of director Sebastian Horvat and dramaturge Milan Ramšak Markovič, who this time also takes on the role of the original text's author, is, on one hand, quite a "classic" drama, and on the other hand, a kind of exploration of the possibilities of shaping the stage space differently (something that various previous productions by this duo have flirted with, such as *Ali: Fear Eats the Soul* and *Cement*). It delves into the "space of stage presentation", which is determined not only by "physical" coordinates but also by temporal and mental ones, with jumps and particularly their "merging".

In other words, what initially seems like a fairly straightforward story gradually reveals itself to be a kind of retrospective "reconstruction". Its true depth of meaning unfolds when it begins to break into a non-linear mosaic of fragments scattered between the (distant) past and the imminent future, where suppressed memories blend with present traumas, and the polished (petty) bourgeois surface layer collides with the raw insides of the "real," where not only fragile "liberal" identities crumble but the very foundations of the world seem to vanish.

The audience is positioned on various sides of the stage, amidst which, upon the arrival of the spectators, a pleasant dinner is already taking place: a middle-aged couple, Peter (Aljoša Ternovšek) and

Ingrid (Vesna Pernarčič), a journalist who has recently started tackling "serious topics," and she a lawyer, in their home in the suburbs of Celovec, hosting another couple consisting of Peter's longtime friend David (Miha Nemeč), a university professor, and his new partner Sofi (Živa Selan), who also happens to be his former student. This group of comfortably situated educated people casually chats about everything and simultaneously about nothing, touching on cars and work, the rise of intolerance, and other afflictions of contemporary society, which they do not bother themselves too much with; more discomfort arises when it accidentally surfaces that Sofi is pregnant (something Peter and Ingrid have been unsuccessfully trying for), and the atmosphere is further tainted when the hostess wants to show Sofi a locket belonging to her distant relative, one of the first Austrian feminists, only to find it missing from the jewelry box. While Ingrid is temporarily unsettled by this disappearance, an irreversible crack forms in Peter's "idyllic" bubble: scenes from his childhood marked by peer and family violence begin to infiltrate the otherwise unified event, along with various episodes of his increasingly obsessive search for the lost locket, leading him deep into the dark layers of civilization and his subconscious...

This journey of the main character to the bottom of existence – which takes him from a respectable neighborhood to the local pubs, to deserted parking lots, to drinking in corner latrines, and finally to the sodden floor of a gloomy forest, from laid-back relationships to increasingly strange, even sinister characters from the outskirts, whom he does not understand, as he does not understand the real conditions in society, but through a kind of 'disintegration of the subject' he becomes very similar to them – is in its compulsion both grotesque and tragic. The play, which transforms from a salon drama into a kind of psychological horror, depicts it through an effective derivative of film form, with "montages" of scenes from different periods and locations, fast cuts and fades, as well as some dramaturgical interventions (for example, the locket as a typical MacGuffin or hidden object). The fact that the text is based on clear dramatic foundations unequivocally benefits the performance; the smooth flow is further supported by the simple yet precise set design by Igor Vasiljev, which, combined with the lighting (Aleksandar Čavlek), allows seamless transitions between scattered scenes, humorously characterized cos-

tunes by Belinda Radulović, and a suggestive musical score by Drago Ivanuša, while the full-blooded acting contributions finally tie it all together. The proximity of the audience to the actors allows for a more minimalist acting style, significant glances, and subtle gestures - in addition to the aforementioned quartet, Darja Reichman as the embittered woman of dubious morals and Borut Veselko as the enigmatic Jockel deserve mention.

Gregor Butala (*Dnevnik*, 29th March 2023)

A Rainy Day in Gurlitsch is almost a logical continuation of the short circuit that occurs when different layers of the world are confronted – the Horvat-Marković duo has already dealt with the theme in Fassbinder's *Ali*, also in Pasolini's *Teorema* with an added modern part from the present – whereby once again in the foreground is the telling of a theatrical story through various flowing and specific performance spaces.

Matej Bogataj (*Kritika*, 31st March 2023)